

N:o 80.

Ank. till Riksd. Kansli den 9 Maj 1877, kl. 11 f. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts förslag i fråga om ny stat för Musikaliska akademien.

(2:dra U. A.)

Uti den till innevarande Riksdag aflåtna nådiga propositionen angående statsverkets tillstånd och behof har Kongl. Maj:t föreslagit, att, med godkännande af den i statsrådsprotokollet intagna stat för Musikaliska akademien och det under dess inseende ställda konservatoriet, äfvensom af lönebeloppens fördelning i lön och tjänstgöringspenningar, af hvilka de sist nämnda borde vid förefallande behof användas till bestridande af vikariatstjänstgöring under de vilkor, Kongl. Maj:t kunde komma att närmare bestämma, måtte för beredande af medel till statens tillämpning beviljas en förhöjning i akademiens anslag med 14,350 kronor.

Akademiens nu gällande ordinarie stat upptager följande anslagsbelopp:

Tjenstemän.

Sekreteraren	lön: 750.	
	arfvode: <u>250.</u>	1,000.
Kamreraren	lön: 600.	
	arfvode: <u>400.</u>	1,000.
Bibliotekarien	lön: 300.	
	arfvode: <u>100.</u>	400.
	Transport	<u>2,400.</u>

	Transport	2,400.
Inspektorn för läroverket	lön: 400. arfvode: 600.	1,000.
Vaktmästaren	arfvode:	750.

Lärare:

En i harmoni	lön:	1,500.
En i instrumentering och komposition	»	1,200.
En i musikens historia och estetik	»	1,200.
En i pianospelning	»	2,000.
En i orgelspelning	lön: 1,800. arfvode: 200.	2,000.
En i elementar-, kyrko- och körsång	lön:	1,500.
En i solosång	»	1,500.
En i violinspelning	»	1,500.
En i violoncell- och kontrabassspelning	»	1,200.
En för undervisning å blåsinstrumenter af trä	»	1,200.
En för d:o å instrumenter af bleck	lön: 300. arfvode: 300.	600.
En i pianostämning, lön såsom arfvode		600.
Orkesteranföraren	arfvode:	300.

Till akademiens disposition:

Arfvoden för undervisning i andra afdelningen och till biträdande lärare	6,000.
Hushyra, expenser och instrumenters vård	4,100.
	<u>Summa 30,550.</u>

hvarjemte på extra stat för innevarande år anvisats till dyrtids-tillägg åt ofvan nämnde tjänstemän och lärare, beräknadt efter 20 procent på deras aflöningar	3,940.
	<u>tillsammans kronor 34,490.</u>

Den föreslagna nya staten åter har följande lydelse:

	Löner eller arfvoden. Kronor.	Tjenstgö- ringspen- ningar. Kronor.	Summa. Kronor.	
Sekreteraren	2,250	750	3,000	
Kamreraren	1,875	625	2,500	
Bibliotekarien	900	300	1,200	
Inspektorn	2,250	750	3,000	
En lärare	2,000	666	2,666	Efter 5 år kan lönen höjas med 266 kr. och efter 10 år med ytterligare 266 kr.
En d:o	2,000	666	2,666	
En d:o	1,500	500	2,000	Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kr. och efter 10 år med ytterligare 200 kr.
Tre d:o	4,500	1,500	6,000	
En d:o	1,200	400	1,600	Efter 5 år kan lönen höjas med 160 kr. och efter 10 år med ytterligare 160 kr.
Tre d:o	3,600	1,200	4,800	
En d:o	600	200	800	Efter 5 år kan lönen höjas med 80 kr. och efter 10 år med ytterligare 80 kr.
En d:o	600	200	800	
En d:o	340	110	450	
Vaktmästaren	—	—	750	
Till arfvoden för undervisning i konservatoriets andra af- delning och till biträdande lärare	—	—	8,000	
Anslag till expenser, instru- menters vård, inköp af musi- kalier och böcker samt för uppvärmning och lyshåll- ning i akademiens byggnad, af hvilket anslag bör utgå årligen till aflöning åt en eldare 900 kronor och en portvakt 200 kronor	—	—	4,668	
Summa	—	—	44,900	

På sätt statsrådsprotokollet (Bil. N:o 7, sid. 103—106) gifver vid handen, hade Musikaliska akademien uti skrifvelse den 14 September nästlidet år, med hufvudsakligt förnyande af en redan år 1873 i ämnet gjord framställning, anhållit om nådig proposition till Riksdagen derom,

att akademien, som hade under sin vård den enda offentliga, af staten bekostade musikaliska undervisningsanstalten i riket, måtte komma i åtnjutande af sådan förhöjning i anslag, som nu mera tilldelats likartade institutioner och föranledts af de under senare år betydligt stegrade lefnadskostnader.

Beträffande tjänstemännens och inspektorns lönevilkor hade akademien anfört, bland annat, att dessa under nu varande förhållanden måste anses alldeles otillräckliga, hvarföre ock bemälde tjänsteinnehafvare, hvilkas göromål ökats i samma mån som akademiens och läroverkets verksamhet under de senaste tio åren betydligt utvidgats, nödgades betrakta sina anställningar såsom endast svagt aflönade bitjenster, medan, å andra sidan, akademien hvarken kunde göra anspråk på den odelade hängifvenhet åt tjänsteutöfningen, som vore önskvärd, eller påräkna, att de mest framstående och för befattningarne mest lämpliga personer, som vore att tillgå, skulle finnas benägna att dem mottaga och för längre tid bibehålla. Af dessa tjänster vore dock i synnerhet *sekreterarens* och *inspektorns* ganska maktpåliggande och trägna. Den förre vore nemligen för ett rätt fullgörande af sina i gällande stadga bestämda åligganden fullt upptagen, utan att han egde något annat skrifbiträde, än det han sjelf finge aflöna, hvartill komme att han saknade den förmån af fri bostad, som tillgodokomme innehafvaren af motsvarande befattning i de Fria konsternas akademi. Den senare åter, eller inspektor vid läroverket, på hvilkens ansvarsfulla befattning detta läroverks utveckling och förkofran vore i väsentlig mån beroende, och hvilken med en omfattande musikalisk bildning borde förena förmågan att vidmakthålla den yttre och inre ordningen vid musikskolan under hela dess verksamhet, måste åt detta viktiga kall egna en odelad tid. *Kamreraren*, hvilken utöfvade den närmaste tillsynen öfver akademiens och konservatoriets ekonomiska angelägenheter, hade att i första hand bära ansvaret för akademiens särskilda penningemedel, som under senare tider vunnit en icke obetydlig tillökning genom åtskilliga till akademien donerade eller under hennes vård och förvaltning ställda kapital, hvilkas afkastning anvisats till tonkonstens främjande i olika riktningar. Och enär akademiens bibliotek efter mottagandet af Mazérska notsamlingen och genom sedermera erhållna donationer och gåfvor år från år blifvit allt mera utvidgadt och anlitadt, hade äfven *bibliotekariens* göromål tillvuxit i enahanda mån som förut nämnde tjänstemäns. I betraktande af sålunda anförda förhållanden hade akademien i underdånighet hemställt, att de tre tjänstemännens och inspektorns aflöningar måtte höjas till det för en hvar af dem nu föreslagna belopp.

Vidkommande lönevilkoren för lärarne vid konservatoriet, så hade den i nu gällande stat för dem bestämda lön eller arfvode beräknats och utgått i förhållande till det antal timmar, under hvilka en hvar i sitt ämne meddelade undervisning. Dessa löner och arfvoden vore emellertid så knappa, att då en framstående musiker nu för tiden i hufvudstaden kunde påräkna 5 kronor och derutöfver i timmen för meddelande af privat undervisning i sång och på åtskilliga instrumenter, så hade akademien icke att erbjuda honom mer än högst 3 kronor eller, med dyrtidstillägget, 3 kronor 60 öre för hvarje lärotimme. Redan detta förhållande syntes ådagalägga behovet af en löneförhöjning åt samtliga lärarne, så att deras inkomster måtte någorlunda motsvara deras ansträngningar och arbeten, samt akademien sättas i tillfälle att uppsöka de utmärktaste lärarekrafter, som funnes att tillgå, med utsigt derjemte att längre tid få använda dem i läroverkets tjenst; hemställande akademien i underdånighet, att en lönetillökning för hvar och en af bemälda lärare måtte beviljas med en tredjedel af den inkomst han för närvarande egde å stat uppbära, vare sig i lön eller arfvode; i sammanhang hvarmed akademien jemväl afgifvit förslag så väl om de nya lönebeloppens fördelning i fast lön och tjenstgöringspenningar som om rätt till ålders-tillägg för lärarne.

Vidare hade såsom skäl för akademiens hemställan om förhöjning från 6,000 till 8,000 kronor af det i staten uppförda anslaget till arfvoden för bestridande af undervisningen i konservatoriets andra eller högre afdelning och till biträdande lärare anförts, att akademien, efter hittills gällande grund för fördelningen af detta anslag, icke hade att åt de biträdande lärarne, hvilkas antal för närvarande uppginge till sex, erbjuda godtgörelse för timvis meddelad undervisning med större belopp, än som motsvarade tre fjerdedelar, eller hälften af hvad konservatoriets ordinarie lärare för lika beskaffad undervisning finge i lön på stat uppbära; att detta missförhållande, om det framgent komme att fortfara, utan tvifvel skulle afhålla mången duglig och för undervisningskallet lämplig musiker från att söka eller länge inachafva anställning såsom biträdande lärare vid konservatoriet; samt att det både för läroverket och det allt jemt tillströmmande antal nya elever, som der hvarje termin sökte, men, till följd af bristen på lärarekrafter, icke alltid kunde erhålla plats, skulle vara högeligen önskvärdt, om utväg till en mera utvidgad undervisning kunde beredas genom antagande af flere biträdande lärare.

I fråga om det till hushyra, expenser och instrumenters vård i nu gällande stat uppförda anslaget, 4,100 kronor, hade anförts att, då akademiens nya hus å Blasieholmen under innevarande år antagligen

blefve i skick att kunna för sitt ändamål begagnas, och dess uppvärmning komme att ske hufvudsakligen medelst cokes och stenkol, kunde å berörda anslag från och med 1878 besparas dels de nu utgående hushyresmedel, 1,800 kronor, dels ock, å den under de senare åren beräknade årliga utgift af 698 kronor 19 öre för inköp af ved, ett belopp af 328 kronor 56 öre, motsvarande värdet af nio famnar ved, hvaremot för den nya lokalen erfordrades till brännmaterial och lyshållningsämnen 900 kronor, arfvode åt en eldare, 900 kronor, och arfvode åt en portvakt, 200 kronor. För den noggranna värden om akademiens dyrbara instrumentsamling behöfdes, utöfver det för ändamålet förut beräknade belopp, ytterligare 300 kronor, samt för inköp af musikalier och böcker jemte inbindning äfvensom till notskrifning 400 kronor. I enlighet med dessa beräkningar hade akademien föreslagit, att i fråga varande anslag till expenser m. m. måtte upptagas till ett belopp af 4,671 kronor 44 öre.

Uti akademiens sålunda gjorda förslag har Kongl. Maj:t ej vidtagit annan ändring, än att tjenstgöringspenningarnes belopp, i förhållande till de fasta lönerna, upptagits till en fjerdedel af de särskilda aflöningssummorna, i stället för, såsom akademien hemställt, till en femtedel af nämnda summor, samt att, med afseende å det ringa beloppet af det lägsta lärarearfvodet, ålderstillägg derå icke upptagits, utan detsamma i stället höjts till 450 kronor; hvarjemte anslaget till expenser m. m. jemkats till 4,668 kronor.

Da den sålunda föreslagna nya regleringen af Musikaliska akademiens stat synts Utskottet vara af behovet påkallad, samt någon anledning till erinran dervid icke förekommit, har Utskottet funnit sig böra Kongl. Maj:ts förevarande nådiga framställning till bifall förorda; hemställande alltså Utskottet,

att Riksdagen, med godkännande af ofvan intagna förslag till stat för Musikaliska akademien och det under dess inseende ställda konservatoriet, äfvensom af lönebeloppens fördelning i lön och tjenstgöringspenningar, af hvilka de sist nämnda böra vid förefallande behof användas till bestridande af vikariatstjenstgöring under de vilkor, Kongl. Maj:t kan komma att närmare bestämma, må för beredande af medel till statens tillämp-

ning bevilja en förhöjning i akademiens anslag med 14,350 kronor.

Stockholm den 8 Maj 1877.

På Stats-Utskottets vägnar:

CARL EKMAN.

Reservation:

af Herrar *E. Key, Carl Ifvarsson, P. O. Hörnfeldt, Jan Andersson, Jonas Andersson, Sven Nilsson* i Efveröd, *Gustaf Jonsson, Jonas Jonasson, Johannes Jonsson, Pehr Nilsson* i Råby och *Ivar Månsson*, hvilka såsom sin mening åberopade ett förslag till yttrande, så lydande:

»Den i förevarande ärende förebragta utredning har emellertid icke synts Utskottet vara af den beskaffenhet, att derå kan grundas ett bifall till den föreslagna betydliga förhöjningen i Musikaliska akademiens aflöningsstat.

Hvad först beträffar den ifrågasatta aflöningen för akademiens inspektor och tre tjänstemän, synas de härför anförda skälen visserligen gifva vid handen, att meningen vore, det dessa befattningars innehafvare skulle genom de förhöjda lönerna sättas i tillfälle att egna hela sin verksamhet åt akademiens tjänst; men Utskottet föreställer sig emellertid, att de nya lönerna, fastän väsentligt förhöjda, likväl snart skulle befinnas otillräckliga, derest icke tjänsteinnehafvarne berättigades att derjemte bestrida andra statens tjänster, särdeles som innehafvandet af befattning vid akademien ej lemnar utsigt till ernäendet af högre inkomster genom vidare befordran inom den del af akademien, som kan anses motsvara ett embetsverk. I sjelfva verket skulle derföre akademiens tjänstebefattningar fortfarande komma att betraktas såsom bitjänster; och för sådana åter synas de nu föreslagna lönebeloppen vara alldeles för högt tilltagna.

Enahanda förhållande synes Utskottet jemväl vara för handen beträffande lärarnes löneförmåner, till stöd för hvilken uppfattning Utskottet torde få åberopa följande omständigheter. Enligt hvad Utskottet inhemtat, innehar flertalet af akademiens så väl ordinarie som biträdande lärare andra ganska lönande befattningar*), hvilket förhållande likväl torde få antagas icke i någon afsevärd mån hafva menligt inverkat på den förtjenstfulla verksamhet, Musikaliska akademien utöfvat. Vidare lär, i betraktande deraf att elevernes antal vid akademien icke utvisat någon fortgående stegring, anledning icke vara för handen att lärarnes tid skulle blifva så mycket mer än hittills upptagen af tjenstgöring vid akademien, att de derigenom blefve urståndsatta att bestrida andra befattningar; och dessutom bör i fråga om deras löneförhållanden uppmärksammas, att största delen af det till arfvoden för undervisning i konservatoriets andra afdelning och till biträdande lärare anvisade beloppet, 6,000 kronor (i nya staten upptaget till 8,000 kronor), fördelas emellan de å stat upptagne lärarne, hvarigenom dem beredes en icke obetydlig förhöjning i inkomster vid akademien, på sätt bilagda tabell (Bil. Litt. A) gifver vid handen. Äfvenledes torde icke böra lemnas utan allt afseende, att lärarelönerna vid konservatorier i allmänhet äro låga, såsom till exempel i Paris, der den högsta aflöningen ej öfverstiger 2,500 francs, hvilket förhållande har sin grund deruti, att blotta innehafvandet af anställning såsom lärare vid ett konservatorium, här liksom i utlandet, innebär ett berättigande till anspråk på högre ersättning för den enskilda undervisning, som just sådana lärare lätteligen kunna förskaffa sig.

Det kan, enligt Utskottets förmenande, vidare sättas i starkt tvifvel, huru vida den nuvarande organisationen af den så kallade artistklassen är fullt lämplig, och om ej en del af de för den samma afsedda så väl lärarelöner som arfvoden kunde, med afseende på verkliga artisters utbildande, mer ändamålsenligt användas i form af stipendier till elever, hvilkas mer framstående anlag berättigade till förhoppning om deras utbildning till verkliga konstnärer. Man bör nemligen härvid icke lemna obeaktadt, att det vida öfvervägande antalet af våra mer framstående musikalska artister och alla de förnämsta har erhållit sin utbildning och fulländning genom studier i utlandet.

Slutligen har Utskottet icke kunnat underlåta att framhålla, det elevernes vid akademien afgifter synas vara väl låga. Nämnde elever erlægga nemligen allenast 5 kronor såsom inträdesafgift och vidare ter-

*) Se bilagda uppgift angående lärarnes vid Musikaliska akademien inkomster enligt påförd bevillning för år 1876 (Bil. Litt. A.).

minsafgift af 3 kronor, hvilket belopp, jemfördt med den i och för sig visst icke höga terminsafgiften vid elementarläroverken, torde vara allt för obetydligt.

Ehuru Utskottet, på grund af hvad sålunda blifvit anfördt, funnit sig icke kunna tillstyrka bifall till det nu föreliggande förslaget till stat för Musikaliska akademien, anser Utskottet likväl den hittills gällande staten vara i flera hänseenden otillfredsställande, och det synes Utskottet därför vara af nöden, att någon förändring i denna stat vidtages.

I händelse Utskottets sålunda uttalade åsigter vinna Riksdagens bifall, läres dyrtidstillägg till enahanda belopp, 3,940 kronor, som för innevarande år blifvit åt akademiens lärare och tjänstemän beviljadt, böra jemväl för näst kommande år anvisas.

På grund af hvad sålunda förekommit och anförts, hemställer Utskottet,

att Riksdagen, jemte förklarande att det nu framlagda förslaget till stat för Musikaliska akademien och det under dess inseende ställda konservatoriet icke kunnat vinna Riksdagens bifall, må *dels*, såsom dyrtidstillägg för år 1878 åt lärare och tjänstemän vid akademien, på extra stat för samma år anvisa ett belopp af 3,940 kronor, *dels ock* i underdånig skrifvelse anhålla, det täcktes Kongl. Maj:t, efter ytterligare utredning af alla på förevarande ärende inverkan omständigheter, för Riksdagen framlägga förslag till ny stat för nämnda akademi och konservatorium.»

*Bil. Litt. A.***Uppgift**

angående lärarnes vid Musikaliska akademien inkomster
enligt påförd bevillning för år 1876.

Book, J. F.	I Musikaliska akademien	1,100	—
	» Kongl. Teatern	1,928	—
Günther, J.	» Musikaliska akademien	3,635	—
	» Kongl. Teatern	900	—
	Inkomst såsom musiklärare	1,500	—
Berens, H. J.	I Musikaliska akademien	1,740	—
Sillén, C.	» » »	1,900	—
Winge, O. D.	» » »	1,143	75
Håkansson, Hj.	» » »	1,838	37
	» Kongl. Teatern	2,940	—
	» S:t Jakobs kyrka	800	—
Bergman, E.	» Musikaliska akademien	500	—
	» Lärarinneseminariet	889	—
Mankell, G.	» Musikaliska akademien	2,738	37
	» Stockholms stads undervisningsverk	450	—
	» S:t Jakobs kyrka	800	—
	Bostadsersättning	512	—
Bauck, C. W.	I Musikaliska akademien	1,840	—
Langéen, E.	» » »	400	—
Dörum, A.	» » »	400	—
	» Kongl. Teatern	2,947	50
Bolander, O. A.	» Musikaliska akademien	1,166	66
	Inkomst såsom musiklärare	333	34

Sjöberg, J. F. L.	I Musikaliska akademien	1,440	—
	» 2:dra Lif-gardet	1,593	—
	Pension ur Hofkapellets kassa	700	—
Thegerström, H.	I Musikaliska akademien	2,479	70
Rosbeck, F. G. B.	» » »	720	—
	» Svea Lif-garde	868	10
	» Kongl. Teatern	1,252	—
	Extra inkomst	159	90
Lindberg, C. J.	I Musikaliska akademien	1,800	—
	» Kongl. Teatern	1,752	—
Andersen, A.	Inkomst af enskild verksamhet	748	—
	(Lön ej uppgifven från Musikaliska akademien) Kongl. Teatern	1,752	—